

اگر نظارت بر کلاس‌های آموزش خوشنویسی با انجمن خوشنویسان باشد کیفیت آموزش بالا می‌رود

* رضا زدوار

خوشنویسی را در دوره راهنمایی در شهر ایذه و در مدرسه دکتر «علی شریعتی» آغاز کردم. نخستین بار در کلاس اول راهنمایی آقای «توکل» معلم «حرفه و فن» روی تخته شعر «چو دزدی با چراغ آید / گزیده تر بزد کالا» را نوشت. من همچنان فکر می‌کنم آن خط زیباترین خطی بود که تاکنون دیده‌ام. این نوشته معلم در من غوغایی به وجود آورد. پس از آن بود که روی تخته سیاه و با روی دیوارهای منزل تلاش می‌کردم خط خوش بنویسم. تمام دیوارهای موجود در خانه محل سیاه مشق‌های من شده بود. چنان شیفته خوشنویسی شده بودم که حتی موقع بازی فوتبال که همیشه هم دروازه‌بان بودم گاهی نوشتن خط مرا به فکر می‌برد که حتی یادم می‌رفت بهترین دروازه‌بان مدرسه باید مراقب تیرک دروازه باشد که توپ در آن ورود نکند. اما این غفلت من کم‌کم موجب شد گل‌های بیشتری بخورم. بعد از گل خوردن با سروصدای اطرافیان یادم می‌آمد که من دروازه‌بان هستم.

اصلا چرا باید خوش خط باشیم

آموزشگاه حتما باید دارای مدرک ممتاز خوشنویسی باشد و به نظر می‌رسد که بخشی از مربیان فاقد چنین مدرکی باشند.

خط خوش اسناد و مدارک روستایی

این خط‌ها تا قبل از آشنایی من با خط در دسترس نبود. اما وقتی با خط آشنا شدم آشنایان و اقوام مرا به دهات خود می‌بردند و یا به خانه ما می‌آمدند تا آن اسناد که به شیوه نسخ، شکسته نستعلیق بودند را بخوانم. گاهی عبارت‌های بسیار سختی در این اسناد وجود داشت که لازم بود هم مطالعه بیشتری داشته

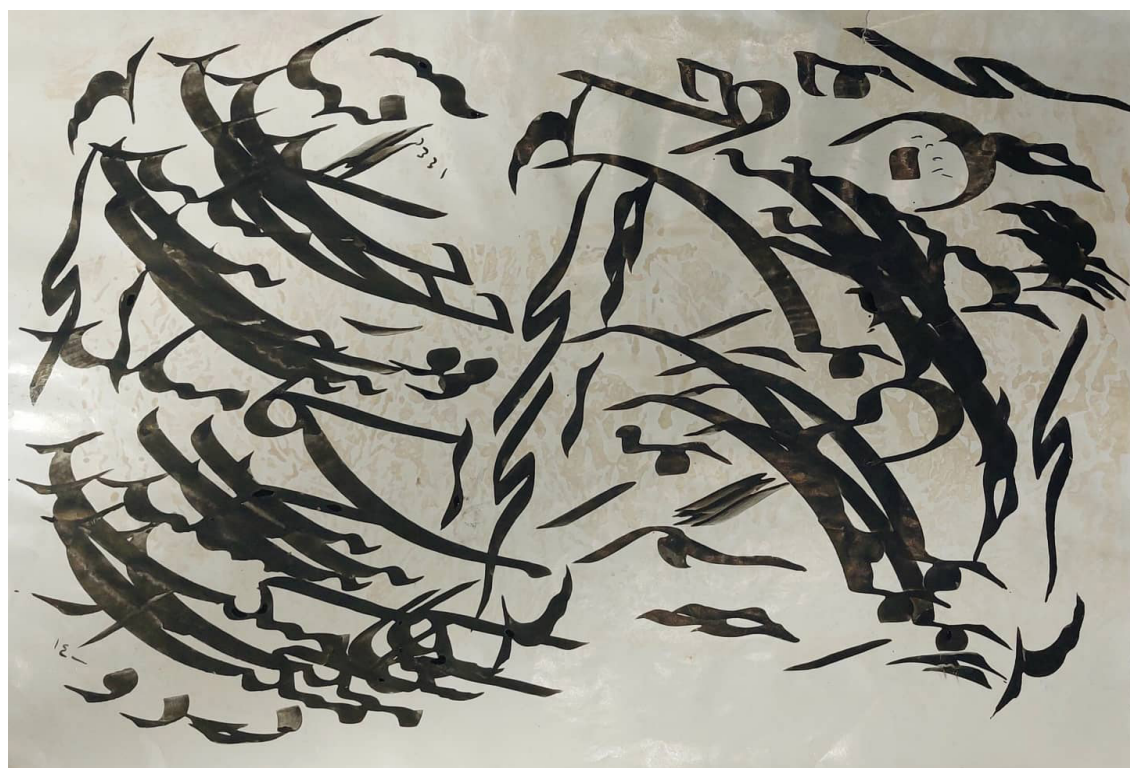
قواعد ۱۲ گانه خوشنویسی

وقتی به ایذه برگشتم تمام کتابخانه‌ها و کتابفروشی‌ها را گشتم تا کتابی مرتبط با خوشنویسی را تهیه و مطالعه کنم. تا اینکه یک نفر گفت من یک کتاب کم حجم دارم که شاید مناسب باشد. وقتی کتاب را باز کردم در این کتاب به قواعد ۱۲ گانه اشاره شده بود. خودم که این اطلاعات را یاد می‌گرفتم برای دیگر دوستان علاقمند هم تعریف می‌کردم. آقای «محمدعلی فرزید»، همین استادی که در اردوی رامسر درباره خوشنویسی حرف می‌زد تاکید می‌کرد که باید زانوی

دوازده گانه خوشنویسی، قواعدی هستند که در اغلب خطوط رایج به خصوص در خطوط ششگانه و خط نستعلیق به کار برده می‌شوند و شامل موارد زیر است: «ترکیب، کرسی، نسبت، ضعف، قوت، سطح، دور، صعود مجازی، نزول حقیقی، اصول، صفا و شأن»

کمرنگ شدن درس هنر و خوشنویسی در مدارس

در سال‌های اخیر در مدارس به ساعات ورزش و هنر بی‌مهری شده است. چون عمق وجودی زنگ کلاس هنر و ورزش درک نشده است. خیلی مهم است که خوشنویسی توسط چه

از هنرهای بی‌نظیر است درباره خوشنویسی شعر گفته است: «با تو ذکر قلمتراش کنم / حرف‌های نهفته فاش کنم / تیغ او نه دراز و نه کوتاه / تئک و پهن نیست خاطر خواه / تا که در خانه‌ی قلم گردد / و آن قلم قابل رقم گردد». تمام عرض این است که خوشنویسی در شهر بسیاری از شاعران مورد توجه قرار گرفته است.

فردی تدریس می‌شود. اگر تمایل داشته باشیم که هنر در مدارس جا بیفتد به نوع تدریس هم ربط دارد. آموزش و پرورش باید برای معلم‌ها شیوه‌های ترغیبی و برای دانش آموزان شیوه‌های انگیزشی ایجاد کند. ششصد سال پیش «هروی» خوشنویس و شاعر دیار خراسان بزرگ سروده است: «پنج چیز است که تا جمع نگردد با هم / هست

تلمذ به زمین بزنید. یا به نقل از «سلطانعلی مشهیدی» درباره هنر قدسی خوشنویسی و ممارست کردن بر آن می‌گفت: «خط نوشتن شعار پاکان است / هرزه گشتن نه کار پاکان است / گوشه‌ی انزوا نشیمن کن / یاد گیر این سخن ز پیر کهن». در نتیجه من مدام مطالعه می‌کنم و تمرین خط انجام می‌دهم. اما قواعد یا اصول

باشم و هم دقت کافی به خرج بدهم. حتی متوجه شدم که مرکب به کار رفته در این اسناد از «زیت» درخت که یک نوع شیره درختی بود استفاده می‌شد.

